

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercyja w półkolumnie drukiem garmont, 7 centów od wiersza — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Część urzędowa.

W y k a z

prawomocnych wyroków c. k. sądów wojennych w Galicyi i Krakowie zapadłych w miesiącu grudniu 1864.

(Dokończenie.)

X. C. k. sąd wojenny w Samborze.

Za zbrodnię zaburzenia spokojności publicznej §. 343 wojsk. k. k.

1. Jan Kanty *Kirchmajer* z Krakowa, 35 l. żonaty, ojciec 3 dzieci, dzierzawca dóbr Bukaczowce, obciążony przekroczeniem obwieszczenia z 29. lutego 1864, przez ukrywanie cudzoziemców nie mogących się wylegitymować, na 4 miesiące więzienia zastrzono 1 razowym postem o chlebie i wodzie w każdym tygodniu.

Za przestępstwo przeciw publicznej spokojności i porządkowi §§. 531—532 i 556 wojsk. k. k.

2. Juza *Hruszowec* z Susułowa, 38 l. żonaty, ojciec 3 dzieci, kmieć, prócz policzonego za karę odbytego aresztu śledczego jeszcze na 2 tygodnie ścisłego aresztu, zastrzono 2 razowym postem o chlebie i wodzie w każdym tygodniu. — 3. Mateusz *Jędryczka* z Metpy, 60 l. żonaty kmieć, areszt śledczy policzony za karę. — 4. Wincenty *Czekajło* z Susułowa, 26 l. żonaty, chałupnik, areszt śledczy policzony za karę. — 5. Maryanna *Hnatowa* z Susułowa, 40 l. zamężna, żona kmięcia, areszt śledczy, policzony za karę. — 6. Alexy *Duda* z Susułowa, 40 l. żonaty kmieć, i — 7. Ilko *Piech* z Susułowa, 37 l. żonaty chałupnik, każdy na 14 dni ścisłego aresztu, zastrzono 1 razowym postem w każdym tygodniu. — 8. Paweł *Nazar* z Susułowa, 44 l. żonaty kmieć, — 9. Stach *Kurmiło* z Susułowa, 43 l. żonaty kmieć, — 10. Jewka *Piech* z Susułowa, 25 l. żona kmięcia, — 11. Paraska *Piech* z Susułowa, 22 l. żona kmięcia, wszyscy od 6 do 11 uwolnieni z braku dowodów.

Za przestępstwo przeciw zarządzeniom publicznym.

12. Jan *Zadorożny* z Uścia, żonaty kmieć, na 8 dni aresztu, zastrzono 2 razowym postem o chlebie i wodzie. — 13. Dymitr *Burkowicz* z Strutyna, 40 l. żonaty kmieć, na 4 dni aresztu. — 14. Bazyli *Burkowicz* z Strutyna wyżnego, 40 l. żonaty kmieć, na 6 dni aresztu zastrzono 1 razowym postem o chlebie i wodzie. — 15. Magda *Rewega* z Roźniatowa, 24 l. stanu wolnego, właścicielka gruntu, na 3 dni aresztu, w drodze łaski kara znizona na 24 godzin. — 16. Katarzyna *Rogusińska* z Susułowa, 30 l. żona kmięcia, obciążona przestępstwem przeciw bezpieczeństwu honoru §. 769, prócz policzonego za karę aresztu śledczego trwającego od 27. sierpnia 1864, jeszcze na 10 dni ścisłego aresztu zastrzono 2 razowym postem o chlebie i wodzie. — 17. Katarzyna *Stec* z Susułowa, 35 l. żona kmięcia, prócz policzonego za karę odbytego aresztu śledczego, jeszcze na 7 dni aresztu, zastrzono 1 razowym postem o chlebie i wodzie. — 18. Jaga *Ogrodnik* mylnie *Mazur*, 56 l. — 19. Katarzyna *Gaber*, 30 l., obiedwie z Susułowa, żony kmięców, — 20. Paraszka *Piech* z Podolec, 20 l. żona kmięcia, — 21. Maryanna *Tuczyla* z Susułowa, 50 l. wdowa, wyrobnicza, — 22. Maryanna *Stec*, 42 l. i — 23. Pazia *Paraszczuk* 22 l., obiedwie z Susułowa, żony kmięców — od 18 do 22 wszystkie uwolnione z braku dowodów. — 24. Józef *Jolles* z Zbaraża, 40 l. żonaty, rządca ekonomiczny, obciążony przestępstwem przeciw bezpieczeństwu ciała §. 701, na 14 dni aresztu, zastrzono 1 razowym postem o chlebie i wodzie w każdym tygodniu. — 25. Jan *Szranko* z Chłopczyk, 40 l. żonaty kmieć, na 6 dni aresztu. — 26. Habakuk *Temniak* z Bereźnicy, 38 l. żonaty kmieć, na 6 dni aresztu zastrzono 1 razowym postem o chlebie i wodzie.

Za przekroczenie obwieszczeń z 28. lutego 1864.

27. Alexy *Popadynic* z Ceniawy, 27 l. żonaty kmieć, prócz utraty amunicyi, na 48 godzin aresztu. — 28. Bazyli *Dobosz* z Ceniawy, 29 l. kmieć, prócz utraty amunicyi, na 24 godzin aresztu. — 29. Iwan *Lega* z Czukwi, 45 l. żonaty kmieć, prócz utraty pistoletu, na 3 dni aresztu.

Z c. k. sądu wojennego w Samborze.

Część nieurzędowa.

Lwów, 19. stycznia.

Podobnie jak zarzucały liberalne dzienniki pruskie, że text mowy od tronu niedozwala robić żadnych wniosków o polityce rządu w sprawach wewnętrznych, tak odwrotnie może teraz zarzucać rząd, że mowa prezydenta Grabowa niewyświeca bynajmniej usposobienia liberalnej większości izby, gdyż zapuszcza się tylko

w ogólniki pomijając milczeniem właściwe punkta sporne. Pan Grabow musi wiedzieć lepiej niż kto inny, czy w chwili rozejścia się izby w zeszłym roku można było spodziewać się porozumienia; sytuacja jednak ówczesna niesprawiła takiego wrażenia, przeciwnie wypadało przypuszczać, że opozycya przeciw ministerstwu pana Bismarka osiągnęła już wtedy punkt kulminacyjny, i że dopiero później głównie ze względu na powodzenia Prus w polityce zewnętrznej nastąpiła zmiana opinii publicznej. Zresztą wyrażają się dzienniki pruskie bardzo ostrożnie o mowie tronowej i zdania ich o wrażeniu, jakie sprawiła, są bardzo sprzeczne.

Przedwczoraj miała się zebrać także izba belgijska i rozpocząć prace swoje natychmiast dyskusya nad budżetem wojennym, gdy równocześnie zajmą się wydziały projektem ustawy względem uchylenia nadużyć przy wyborach. Tą razą wyjdzie może rząd bez szwanku z debaty wojennej, gdyż opozycya postanowiła odraczać wszelkie wnioski względem obszernych redukcji aż do budżetu przyszłorocznego. Główny interes teraźniejszego peryodu parlamentarnego obudzać będą obrady nad reformą wyborczą.

Niektóre dzienniki francuskie donosiły, że uchwalone zostało utworzenie drugiej eskadry pancernej, która ma być uzbrojona w Cherburgu. *Patrie* prostuje teraz tę wiadomość o tyle, że wprawdzie wzięty został projekt taki pod rozwagę, ale dotąd nie zapadła jeszcze w tym względzie żadna uchwała.

Z Petersburga nadeszła wiadomość, że Wielki Książę Konstanty został mianowany prezydentem rady państwa. O znaczeniu tej nominacji nie ma jeszcze bliższych wyjaśnień; ale dla Królestwa Polskiego ma ono niewątpliwie to znaczenie, że zarzucano już teraz stanowczo myśl wysłania Wielk. Księcia napowrót jako Namiestnika do Warszawy.

Większa część dzienników angielskich pochwała wielce postanowienie rządu hiszpańskiego względem zrzczenia się wyspy San Domingo. *Times* upatruje w tym kroku nowy dowód, że marszałek Narvaez jest dzielnym i odważnym ministrem. „Nauka — powiada dalej — którą otrzymali Hiszpanie — jest niemą, ale naród przyjmuje ją spokojnie i w sposób, świadczący o jego zdrowym rozumie. Przywrócić w tej kolonii dawne stosunki polityczne stało się niepodobieństwem, ale każdemu mężowi stanu, który powoduje się mądrością, pozostał jeszcze inny środek, mianowicie połączyć ją z Hiszpanią węzłami przyjaźni i wzajemnej korzyści.“

Porta zajmuje się teraz środkami oszczędności. Teraźniejszy system podatkowy ma być zupełnie zreformowany, ponieważ się pokazało, że sposoby poboru są całkiem niestosowne. Oprócz tego spodziewa się rząd rozpuszczeniem na urlop znacznej części wycieczonych już dostatecznie żołnierzy i zawieszeniem tegorocznej rekrutacji oszczędzi przynajmniej 50 milionów piastrow.

Najnowsze depeze z Meksyku donoszą, że stan rzeczy jest w ogóle pomyślny. Francuzkie i sprzymierzone wojska obsadzą wkrótce wszystkie już ważne punkta między atlantyckim i cichym oceanem od państwa Oajaca aż do Sonory. Pomimo przeszkód terytoryalnych i niedostatecznych środków komunikacyjnych, odbywają się przecież z nadzwyczajną punktualnością wszelkie poruszenia na obszarze ziemi trzyrotnie większym od Francyi. Najważniejszą z świeżych instytucyi Cesarza Maxymiliana jest bez zaprzeczenia utworzenie rady stanu, które tymczasowo składa się z prezydenta, ośmiu radców i ośmiu audytorów. Cesarz był obecnym przy otwarciu posiedzeń tej rady i przydywał na pierwszym posiedzeniu.

Spór między *Paraguayem* i *Brazylią* doszedł już podług ostatnich doniesień z La Platy do tego punktu, że wojna zdaje się być nieuniknioną. Władze Paragwayu zatrzymały w Asunsion okręt brazylijski z gubernatorem z Matto Grosse na pokładzie, poczem poseł brazylijski po bezskutecznym proteście zażądał i otrzymał swoje paszporta. Później puszczono ten okręt. Powodem tych nieprzyjaznych wypadków było zapewne to, że Brazylija blokuje porty Urugwayu i obsadziła miasto Villa de Malo, przeciw czemu protestował Paragway i mści się teraz zamknięciem rzeki okrętom brazylijskim. Z odejściem poczty oczekiwano już niezawodnego wypływu wiadzenia wojny.

(Ogólny podatek klasyczny i dochodowy *).

I.

WV rozbiórce proponowanego podatku klasycznego i dochodowego *Jener. Kor. austr.* przyznaje, iż sprawiedliwość i zdrowa polityka finansowa wymaga, ażeby każdy obywatel przykładał się do potrzeb państwa tylko według istotnego czystego swego dochodu. Zasada ta trudna jednak jest do przeprowadzenia w prak-

* W artykule wstępnym wczorajszego numeru weisnęła się pomyłka drukowa w cyfrach. Podatek gruntowy okazał się niższy nie w 1804 przy-
padkach, lecz w 1304.

tyce, i jedyny podatek od czystego dochodu, któryby inne podatki w zupełności zastąpić mógł, długo jeszcze zostanie ideałem, do którego nauka finansów dążyć będzie. Najpierwsze powagi finansowe zgadzają się w tem, iż tylko na drodze ulepszenia obecnych podatków od przychodu dojść można, lub przynajmniej zbliżyć się można do słusznego i powszechnego opodatkowania dochodu ludowego.

Wszelako podatki od przychodu zdołają wprawdzie osiągnąć chociaż w przybliżeniu istotny czysty przychód z przedmiotów opodatkowaniu ulegających, lecz nie zdołają osiągnąć istotnego czystego dochodu kontrybuentów. Bo przy poborze podatków od posiadania lub zarobku nie uwzględnia się ciężarów, które czysty przychód zmniejszają. Podatki same, procenta od kapitałów biernych i inne ciężary zniżają częstokroć czysty przychód, i często wydarzyć się może, iż dom jaki lub zawód jaki przemysłowy wielki przychód przynosi, właściciel jednak szczupły tylko ma czysty dochód, po strąceniu procentów, które od kapitałów biernych opłaca. Często znowu wydarzyć się może, iż realność jaka lub zawód jaki przemysłowy mniej czynią przychodu, a jednak właścicielowi większy czysty dochód pozostaje, jeżeli mniej jest zadłużony. W pierwszym przypadku podatek wymierzony jedynie według cyfry przychodu, bez względu na długi, daleko będzie uciążliwszy niż w drugim. Takową nierówność w ponoszeniu ciężarów usunąć lub zmniejszyć przynajmniej można nałożeniem obok podatku na przedmiotach podatki płacących ciężącego, jeszcze miernego bezpośredniego podatku na czysty dochód każdego z osobna kontrybuenta.

Podatek zaś dochodowy w tym celu zaprowadzony nie może być podatkiem ogólnym w tym znaczeniu, iż obok niego wszystkie inne podatki ustaćby musiały, lecz ogólnym tylko będzie dlatego, iż ciężary będzie na wszystkich kontrybuentach według istotnej ich możności, jako dodatek do podatków od przychodu, nierówności w nich wyrównywający. Głównym zaś jego przeznaczeniem będzie zastąpić dodatki do podatków od przychodu, które zarówno cięża na mniej lub więcej zamożnym kontrybucencie, co dodatki te robi tem bardziej uciążliwe. Właściciel na przykład realności jakiej, 16 od sta od przychodu tytułem zwykłego podatku gruntowego opłacający, płacić musi prócz tego $\frac{1}{3}$ części tytułem zwykłego dodatku, a prócz tego $\frac{2}{6}$ części tytułem dodatku wojennego, i to bez względu, iż przychód jego wskutek już opłaconego podatku, wskutek ponoszonych ciężarów gminnych i innych wydatków, wskutek opłaty procentów od długów hipotecznych znacznie zmniejszony został.

Gdyby zaś tylko opłatę dodatku wojennego zastąpił podatek od czystego dochodu, to ten sam właściciel realności znacznie już mniej płaciłby musiał. Właściciel domu, pobierający 3000 zł. rocznego czynszu, płaci zwykłego podatku domowo-czynszowego 16% to jest 480 zł., a z doliczeniem zwykłego dodatku jednej trzeciej części 640 zł. Tenże sam właściciel opłacać musi jeszcze $\frac{2}{6}$ części tytułem dodatku wojennego, czyli znowu 160 zł. bez względu na długi hipoteczne, jakie mieć może. Gdyby dodatek ten wojenny zastąpił podatek od czystego dochodu, w wysokości na przykład 3 od sta opłacany, to w takim razie miasto 160 zł. płaciłby od 3000—640=2360 tylko 70 zł. 80 c. Lepiejby jeszcze na tem wyszedł właściciel opłacający na przykład 1500 zł. rocznego procentu od długów hipotecznych. Ten bowiem ma przychodu z czynszu 3000 zł. Straciwszy 640 zł. opłaconego podatku domowo-czynszowego, tudzież 1500 opłaconych procentów, zostaje czystego dochodu 860 zł., od którego po 3 od sta tylko 25 zł. 80 c. by opłacał, kiedy dziś 160 zł. tytułem dodatku wojennego płacić musi.

Każdy przyzna, iż takowy sposób podatkowania daleko jest słuszniejszy niż obecnie płacone dodatki. Jeżeli bowiem dodatki nie są niczem jeno dubeltowym podatkiem, nałożonym na jeden i ten sam przychód, to podatek dochodowy cięższy tylko będzie na czystym dochodzie kontrybuenta, po strąceniu wszystkich podatków i ciężarów. Podatek zaś ten od czystego dochodu tem mniej uciążliwy być może, iż według projektu do prawa wolnemi być mają od podatku dochodowego ci wszyscy, których czysty dochód 365 zł. nie przenosi, do której to kategorii policzeni będą mniejsi dzierżawcy i włościanie, podatek gruntowy już opłacający, a dodatkami istotnie przeciążeni, i którzy prócz tego jeszcze podatki niestałe, na konsumpcji ciężące, w wyższym stosunku opłacają.

Podatek więc dochodowy ulży ciężary ludzi uboższych, pociągnie zaś słuszną progresją do ponoszenia ciężarów krajowych ludzi zamożniejszych, którzy dotąd w rozmaitym kształcie zdołali się usunąć od ponoszenia sprawiedliwych ciężarów. Nie można więc powiedzieć, że to na jedno wyjdzie zatrzymać dodatki, lub zaprowadzić w ich miejsce podatek dochodowy, czysty dochód każdego dokładnie uwzględniający.

Monarchia Austriacka.

Wiedeń, 17. stycznia. (Nowiny dworu.) Książę pruski Fryderyk Karol oddawał wczoraj przed południem wizyty Arcyksiężom: *Fraaciszskowi Karolowi, Albrechtowi i Rainerowi*, jako też innym obecnie tu Arcyksiężom i Księżom, także kilku Arcyksiężnom i Księżnej *Klementynie* saskiej. W południe o godzinie 12 powrócił Książę do burgu, i miał długą audyencyę u Jego Mości Cesarza, poczem *Najjaś. Pan* odwzajemnił się dostojnemu gościowi prawie półgodzinną wizytą. Książę był potem z wizytą u Jej Mości Cesarzowej, i przy tej sposobności przedstawiono mu Następcę tronu Arcyksięcia *Rudolfa* i Arcyksiężniczkę *Gizelę*. Później

wróciwszy do swoich apartamentów przyjmował gość wzajemne wizyty Arcyksiężat i Księżat. Potem przedstawili mu się ministrowie i kilku członków wysokiej jenerality i dyplomacy. Około godziny 2 $\frac{1}{2}$ nastąpiła przejazdka ulicą rynkową przez most *Asperu* do *Prateru*. O godzinie 4 był w apartamentach Cesarza obiad na 36 osób, do którego zasiadali wszyscy obecni tu Arcyksiężeta i Księżeta, jako też towarzysze dostojnego gościa. Wieczorem był Książę w teatrze burgu na przedstawieniu komedyi. Wielka uczta galowa na 80 osób nastąpi dziś po południu o godzinie 5. Przed południem zwiedzi Książę arsenał, a później będzie uczestniczyć w łowach na dziki, wyprawionych na cześć jego w kniejach zwierzyńca pod *Lainz*. Pobyt Księcia w Wiedniu potrwa tylko trzy lub cztery dni; w piątek zamierza Jego król. Mość odjechać napowrót do *Berlina*.

(Posiedzenie izby deputowanych z dnia 16. stycznia.)

Na posiedzeniu izby deputowanych z dnia 16. stycznia zajęli miejsca na ławicy ministeryalnej Ich Excel. pp. *Schmerling, Mecsery, Lasser, Plener, Hein*, radzca sekcyjny w ministeryum finansów *Salzmann*.

Izba dała urlop czterotygodniowy hr. *Hartigowi* i dep. *Zyblkiewiczowi*.

Z porządku dziennego dep. *Brestl* odczytał relacyę wydziału do zgłębienia drugiego rocznego sprawozdania komisji długi państwa.

Komisja kontroli długi państwa podzieliła wnioski swe na trzy kategorie: wnioski gwoili powzięcia do wiadomości, wnioski gwoili oświadczeń i wnioski gwoili postanowień.

Punkt 1., 2. i 3. przyjęto do wiadomości bez żadnej rozprawy. Co do punktu 4. wydział robi uwagę, iż dostarczenie sumy 38,400.000 złr. na rachunek kredytu większej sumy 109 mil. przez wydanie obligacyj loteryjnych nie dało rezultat niekorzystny, jak komisya twierdzi, lecz dało i owszem rezultat, który jako bardzo korzystny uważany być powinien.

Punkt ten wywołał dłuższą dyskusyę, w której wzięli udział dep. *Winterstein, Herbst, Taschek* i *Czupr*, poczem p. minister skarbu przypominając atrybucyę przysługiwającą według prawa komisji kontroli długi państwa, dowiódł, iż do atrybucy tych nie należy sąd o tem, czyli pożyczka jaka przez ministra skarbu na mocy prawnego upoważnienia zaciągnięta, w właściwej formie emitowana i po korzystnym kursie umieszczona została. Po takowem oświadczeniu p. ministra izba punkt 3. powzięła do wiadomości. Również odczytano i przyjęto bez dyskusyi punkt 5. do 16. wniosków komisji długi państwa podany gwoili powzięcia ich do wiadomości.

Następnie izba przeszła do wniosków komisji złożonych gwoili oświadczenia się.

Punkt 1. Ponieważ minister skarbu oświadczył komisji kontroli długi państwa, iż nie przystąpi samowolnie do konwersyi szczegółowych rodzajów długi państwa, i podobne konwersye nie miały już miejsca od chwili wydania odnośnego reskryptu ministeryalnego, przeto wydział izby sądzi, iż punkt ten opuścić wypada, i tylko przyrzeczenie ministra skarbu do wiadomości wzięść wypada.

Po krótkim przymówieniu się dep. *Taschka* punkt 1. przyjęty został.

Również przyjęto punkt 2., według którego opuszczona być ma uwaga komisji kontroli, względem zaciągnięcia do kasy depozytowej rezultatu loteryi na cele dobroczynne.

Punkt 3. wnosi, iż opóźnione zawiadomienie komisji kontroli o zaciągniętej zaliczce 3 milionów funtów szterlingów zasługuje na naganę, mianowicie zaś na naganę zasługuje niezłożenie obligu do kontrasygnatury według przepisów prawa.

Pan minister skarbu tłumacząc postępowanie przez komisję zganione, oświadcza, iż gdy obligacye długi państwa na zasadzie oddzielnego kredytu wystawione, dla nieprzyjaznych okoliczności z korzyścią emitowane być nie mogły, przeto minister skarbu powziął na nie zaliczkę od niektórych domów bankowych. Obligu przy zaliczce tej wcale nie wystawiano, lecz w miarę potrzeby pieniędzy dawano obligacye w zastaw. Operacya cała skończyła się w miesiącu marcu, i w tymże samym miesiącu komisya kontroli długi państwa zawiadomiona o niej została. Cała zaś ta operacya, zdaniem p. ministra, nie jest tego rodzaju, ażeby kontrasygnatury komisji kontroli długi państwa wymagała.

Przeciwko temu zdaniu wystąpili dep. *Taschek* i *Herbst* a po zreasumowaniu debaty przez referenta wydziału, dep. *Brestla*, punkt 3. większością głosów przyjęty został.

Punkt 4. nagania zastawienie gruntów należących do funduszu rozszerzenia miasta na zabezpieczenie pożyczki loteryjnej dwu milionowej na rzecz fundacyi *J. C. W. Arcyksięcia Rudolfa* następcy tronu; nagania następnie, iż rząd dozwolił taką redukcję losów w mowie będących jak żeby wypłata ich z funduszy publicznych gwarantowana być miała.

Po przydłuższej dyskusyi, w której wzięli udział dep. *Brinz, Berger* i *Mühlfeld*, dep. *Tinti* wniósł, ażeby wnioski komisji na dwa osobne ustępy podzielone zostały, zaś dep. *Schindler* wniósł, ażeby na końcu wniosku wydziału zamieszczone słowa: zobowiązania przyjęte przez ministeryum stanu względem pożyczki loteryjnej na rzecz fundacyi *Rudolfa*, finansów państwa w niczem obowiązują nie mogą. Po skończonej rozprawie i wysłuchaniu uwag p. ministra *Lassera*, izba przystąpiła do głosowania i przyjęła najprzód wniosek dep. *Tinti* względem podziału wniosków wydziału

na dwa ustępy, poczem ustęp 1. większością głosów odrzucony, zaś inne ustępy z dodatkiem dep. *Schindlera* przyjęte zostały.

Poczem posiedzenie zamknięte i do czwartku odroczone zostało.

Portugalia.

Lizbona, 5. stycznia. (*Otwarcie Korteżów.*) Dn. 2. h. m. Król otworzył Korteży w obecności ciała dyplomatycznego i licznie zgromadzonych widzów. Mowa tronowa zaczyna się wyrażeniem zadowolenia monarchy z powodu otwarcia pierwszej sesji nowego ciała prawodawczego, konstatuje pomyślne stosunki Portugalii z mocarstwami zagranicznymi i wspomina o krokach poczynionych dla zagodzenia sporu angielsko-brazylijskiego. Król Jego Mość wspomniawszy jeszcze, że Cesarz meksykański uwierzył przy dworze królewskim nadzwyczajnego posła i pełnomocnego ministra, oznajmia, że ma zamiar odwzajemnić ten dowód zyczliwości i nadmienienia że przywiązuje największą wagę do stosunków politycznych i handlowych między Portugalią i Meksykiem. Następnie wspomina o zawartym z Hiszpanią traktacie względem sprostowania granic, i w drugiej części mowy tronowej wylicza prace prawodawcze i administracyjne, które rząd zajmował się od ostatniej sesji, tudzież rozmaite rozporządzenia wydane w interesie handlu, żeglugi i komunikacji. Mówi dalej, że pomimo nowego przesilenia pieniężnego i handlowego kredyt portugalski utrzymał się, i obeszło się bez zaciągania pożyczki. Wyrażając nadzieję, że budżet nie wykaze niedoboru kończy Król oświadczeniem, że rząd przedłoży Korteżom środki prawne co do handlu winami i zbożem.

Włochy.

Turyń, 16. stycznia. (*Rozporządzenie względem encykliki.*) Minister sprawiedliwości wydał okólnik do ordynaryatów diecezji, który przypomina, że ogłoszenie encykliki i jej dodatków potrzebuje przyzwolenia władzy. Rząd zastrzega sobie oznaczyć w tem przyzwoleniu, pod jakimi warunkami może nastąpić częściowe ogłoszenie tych dokumentów, i które ich części „jako przeciwnie ustawom państw”, nie mogą być wcale ogłoszone.

Rzym, 14. stycznia. (*Wezwanie kardynała d'Andrey.*) Otrzymał w Marsylii telegram z Rzymu donosi, że dziekan kolegium kardynałów posłał przebywającemu w Neapolu kardynałowi d'Andrea stanowczy rozkaz, ażeby natychmiast powrócił do Rzymu.

Niemcy.

(*Odpowiedź pruska na adres szleswicko-holsztyński.*) Według doniesień dzienników szleswicko-holsztyńskich na przesłany do prezydenta ministrów p. Bismarka i do hr. Mensdorffa znany adres z prośbą aby obadwaj ministrowie przedłożyli go swoim monarchom, i poparli swoim wpływem, prezydent ministrów p. Bismark przesłał p. baronowi Karolowi Scheel-Plessen i radcy stanu Donner w Altonie następującą odpowiedź, z poleceniem zakomunikowania jej innym, którzy adres podpisali:

Berlin, 11. stycznia 1865. Szanowni panowie! Uprzejme pismo z 22. grudnia z. r. z którym w skutek polecenia i upoważnienia od innych Waszych towarzyszy nadesłaliście mi Panowie adres do Ich Mości, Króla, mego najmiłościwszego Pana i Cesarza austriackiego, miałem zaszczyt otrzymać, i nie omieszkałem stosownie do Waszego życzenia przedłożyć adres Jego król. Mości i prosić Go o wydanie rozkazów.

Wypełniam miły obowiązek, zawiadamiając Wpanów z najwyższego polecenia, że Jego król. Mość zyczliwie przyjął adres.

Najjaśniejszy Pan przywiązuje wielką wagę do głosu mężów, którzy w swojej ojczyźnie używają tak wielkiego i dobrze zastuzonego poszanowania, a przez głębokie i wieloletnie obznajmianie się z stosunkami tejże, powołani są od ocenienia jej prawdziwych interesów.

Najjaśniejszy Pan będąc przekonany, że życzenia wyrażone w adresie wypływają z prawdziwego patriotyzmu, widzi w nim z zadowoleniem wyraz słusznego ocenienia stosunków, rzeczywistego i uczciwego poszanowania praw, i ścisłego zgłębienia potrzeb Księstw, które tworząc północną granicę Niemiec i przez długą i chlubną historję doszedłszy do pięknego rozwoju, mają prawo żądać równej i dostatecznej opieki w stosunkach na zewnątrz jakoteż poszanowania ich wewnętrznych właściwości. Z tego względu Król usiłuje zapewnić Księstwom stanowisko odpowiednie ich pomyślności i prawom, a licząc na zaufanie i zyczliwość w kraju, ma tem pewniejszą nadzieję szczęśliwego skutku swoich usiłowań, ile że Król Jego Mość widzi w swoim dostojnym sprzymierzeńcu i terazniejszym współdzierżycielu najwyższej władzy w Księstwach, gorące i serdeczne współczucie i troskliwość dla tychże.

Udzielam Wpanom z najwyższego polecenia te myśli Jego król. Mości mego najmiłościwszego Pana, także dla wiadomości innych, którzy Wam udzielili swoje pełnomocnictwa, i także podpisali adres.

Bismark.

Berlin, 16. stycznia. (*Posiedzenie izby.*) Na dzisiejszem posiedzeniu izby deputowanych odbyły się wybory prezydentów. Wybrani zostali: *Grabow* prezydentem 222 głosami na 256 głosujących; *Unruh* pierwszym wiceprezydentem izby 180 głosami ze 243, *Bockuns-Dolffs* drugim wiceprezydentem.

Grabow dziękował za ten nowy dowód zaufania i nazywając przyjęcie wyboru obowiązkiem narodowym, przyrzekł przewodniczyć obradom podług najlepszej wiedzy i woli i z największą bezstronnością.

„Gdyśmy się rozłączyli w roku zeszłym — mówił pan *Grabow* — spodziewano się porozumienia; odtąd nastąpiły prześladowania liberalnej prasy, dyscyplinarne kary na liberalnych urzędników, niezatwierdzania liberalnych urzędników magistratualnych i znieważanie wolnomysłających obywateli państwa. Wolność myśli została wyklęta, a wierność przekonania, owa staropruska cnota urzędników pruskich została wyjęta z pod opieki prawa nowopruskiego. Przyłożono siekiere do drzewa z pięknymi owocami, jakie dla dobra powszechnego wydała konstytucya od roku 1808, ażeby doświadczoną trzykrotnie opinię publiczną w obec świetnych rezultatów wojennych przytłumić, izbę deputowanych zmusić do uległości i podwiązać żywną arterję konstytucyi. Ale nie da się ugiąć sumienie ludu pruskiego i jego reprezentantów, którzy w obec Boga i Króla poprzysięgli szanowanie konstytucyi. Słowa Króla: „Tylko ten, co stoi na skale prawa, stoi na polu zwycięstwa“, — są dewizą izby. Pod tym sztandarem można spodziewać się porozumienia bez naruszenia konstytucyi. Oby rząd królewski wszedł razem z nami na taką drogę dla dobra ludu i ojczyzny, której pomyślność i honor są zawsze drogą i świętą naszym wiernym sercom pruskim.“

Kronika.

(Dobroczynność.) Znaną jest dobroczynność Izraelitów. Zarządzona we Lwowie pomiędzy nimi w grudniu 1863 składka na sprawienie obuwia dla ubogich dzieci izraelskich uczęszczających do szkoły, przyniosła 610 zł. w gotówce i obligacyę indemnizacyjną na 50 zł. m. k.

(Więzień zbiegły z inkwizytoryatu.) C. k. sąd śledczy w Dąbrowie ściga zbiegłego z aresztu 39 l. liczącego mordercę, Michała Kmiecica. Tegoż szczególnie poznać można po szramie na szyi, która mu pozostała po próbie odebrania sobie życia.

(Doręczenie orderów.) „*Krak. Ztg.* donosi: Uroczyste doręczenie nadanych przez Najjas. Pana najwyższem postanowieniem z 16. grudnia r. z. orderów niektórym osobom sokołowskiego, niżeckiego i leżajskiego powiatu odbyło się 11., 12. i 14. h. m. w przynależnych miastach powiatowych po solennem nabożeństwie w obecności władz i bardzo licznie zgromadzonej publiczności, a tego aktu dopełnił osobiście c. k. radca namiestnictwa i naczelnik obwodu rzeszowskiego p. Pluschk. Wszędzie objawiło się radośne uniesienie, którego wyrazem były odśpiewanie hymnu ludu i huczne okrzyki na cześć Jego ces. Mości. Tak dekorowani jak i gminy, do których oni należą, uważają za wielkie szczęście ten nowy akt łaski cesarskiej, i okazują to z zapewnieniem, że zaszczyt ten utwierdza ich tylko w udowodnionej już nieraz wierności i przywiązaniu do najwyższego dworu cesarskiego.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Przemysł, 8. stycznia. W II. połowie z. m. były następujące ceny przeciętne zboża i innych artykułów na targach w obwodzie przemyskim.

	Miejscetargu:											
	Przemysł		Jarosław		Jaworów		Mościska		Sąd. Wiesznia		Nizankowice	
	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.
	waluta austriacka											
Mec pszenicy . . .	2	95	3	40	3	50	3	.	2	77	2	70
„ zyta . . .	1	95	2	.	1	80	2	.	1	82	1	90
„ jęczmienia . . .	1	76	1	80	1	70	1	75	1	55	1	50
„ owsa . . .	.	95	1	20	.	90	.	90	.	88	1	.
„ hreczki . . .	2	10	1	50	1	80	2	12	1	70	.	.
„ kukurudzy . . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
„ ziemniaków . . .	1	20	1	.	1	.	1	5	1	.	.	.
Cetnar siana . . .	1	50	1	50	.	56	1	40	.	85	.	.
„ wełny . . .	.	.	100	.	.	.	.	.	.	.	.	.
„ nasienia koniczu . . .	.	.	36	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Sąg drzewa twardego . . .	7	.	7	50	8	.	9	.	7	.	6	7
„ „ miękkiego . . .	5	10	6	50	5	50	7	.	5	50	5	2
Funt mięsa wołowego . . .	.	15	.	13	.	10	.	11	.	10	.	10
Mas okowity . . .	.	50	.	82	.	80	.	44	.	48	.	50

Ostatnia poczta.

Berlin, 17. stycznia. Na dzisiejszem posiedzeniu izby deputowanych protestował minister spraw wewnętrznych hrabia Eulenburg imieniem rządu przeciw wczorajszej mowie prezydenta *Grabowa*, poczem przedłożył minister *Bodelschwing* izbie etat na rok 1865.

Paryż, 17. stycznia. *Patrie* donosi: Depesza komendanta francuskiej dywizji floty u wschodniego wybrzeża Afryki oznajmia, że komendant wojskowy w *Aden* odmawia zadośćuczynienia za napastowanie francuskich oficerów, zabranych na statek „*Drue*“, i że potrzeba przeto udać się z tem wprost do rządu angielskiego.

